Prinsjesdag special 2026

Prinsjesdag voor u als IB-ondernemer

In het eerste belastingpakket van het kabinet Jetten over het jaar 2027 zitten veel zaken die IB-ondernemers raken. Een beperkt aantal maatregelen werkt in het voordeel van IB-ondernemers uit, maar de meeste helaas toch in hun nadeel.

In samenwerking met Marree & Van Uunen Belastingadviseurs heeft NOAB deze notitie opgesteld, waarin de belangrijkste maatregelen voor u als IB-ondernemer aan de orde komen. Let wel, het zijn alleen zaken die met name belangrijk zijn voor ondernemers in de inkomstenbelastingsfeer, zoals u. Los van deze maatregelen zijn er nog veel meer fiscale wijzigingen aangekondigd. Daarnaast zijn er vorig jaar ook al maatregelen aangekondigd, die met ingang van 2027 (of zelfs nog later) in werking treden.

Hierbij geldt een groot voorbehoud. Deze notitie is geschreven op basis van de inhoud van het Pakket Belastingplan 2027, zoals dat op 15 september 2026 is gepubliceerd. Het kan zijn dat de definitieve uitwerking van de plannen in de uiteindelijke wetgeving nog anders wordt. Dit is zelfs waarschijnlijk, omdat de nieuwe Tweede Kamer er ook iets van zal gaan vinden. Dat geldt dit jaar meer dan ooit, omdat het kabinet Jetten een minderheidskabinet is en richting de linkse partijen of richting de rechtse partijen wisselgeld zal moeten worden betaald om de plannen succesvol door het parlement te kunnen loodsen.

Tarief inkomstenbelasting box 1

Het inkomstenbelastingtarief in box 1, waarin uw winst uit onderneming wordt belast, wordt ietwat verhoogd.

De tarieven over 2027 worden als volgt:

Box 1-inkomen		*IB/PH*
van	*tot*	
-	€ 39.247	36,23%
€ 39.247	€ 78.426	38,16%
€ 78.426	-	49,50%

Het percentage van 38,16% is ook het percentage waartegen aftrekposten in de winstsfeer, zoals de zelfstandigenaftrek en de hypotheekrente, worden afgetrokken. Als we rekening houden met de 12,7% mkb-winstvrijstelling, dan luiden de effectieve box 1-tarieven over uw winst uit onderneming:

Box 1-inkomen		*IB/PH*
van	*tot*	
-	€ 39.247	31,629%
€ 39.247	€ 78.426	33,314%
€ 78.426	-	44,654%

Maar dat zijn de ‘kale’ inkomstenbelastingtarieven. Hierbij is nog geen rekening gehouden met bijvoorbeeld de arbeidskorting (AK), algemene heffingskorting (AHK) en inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet (ZVW).

De algemene heffingskorting, een belastingvrijstelling die iedereen geniet, wordt voor iedereen een beetje verhoogd. Die bedraagt over 2026 nog maximaal € 3.0115, in 2027 wordt hij maximaal € 3.154.
De arbeidskorting waar onder andere ook u als IB-ondernemers recht op heeft, wordt ook van maximaal € 5.712 naast de inflatiecorrectie met € 173 extra verhoogd tot maximaal € 5.929. Dit zijn echter voorlopige cijfers. Medio november, als het wettelijk minimumloon voor 2027 wordt vastgesteld, wordt dit nog aangepast.
U bent over uw winst ook inkomensafhankelijke bijdrage ZVW verschuldigd. Dit bedraagt voor u als ondernemer over 2027 5,02%, met een maximum-bijdrage-inkomen van € 82.547. Ook dit zijn voorlopige cijfers. De maximale premie bedraagt dan € 4.143.

Zelfstandigenaftrek

De zelfstandigenaftrek (ZA) is een aftrekpost voor ondernemers die voldoen aan het urencriterium, dat wil zeggen als hoofdregel minstens 1225 uur per jaar in hun onderneming werkzaam zijn.

Eerder was al aangekondigd dat de zelfstandigenaftrek versneld wordt afgebouwd. Dit jaar (2026) is de zelfstandigenaftrek nog € 1.200, volgend jaar wordt hij volgens plan nog maar € 900. Op dit niveau zal de startersaftrek de komende jaren blijven.

In een tabel:

Jaar	*Aftrek*
2025	2.470
2026	1.200
v.a. 2027	900

Wat betekent dat concreet voor u? Door de daling van de zelfstandigenaftrek stijgt uw fiscale winst de komende jaren. En door de stijging van de fiscale winst wordt u meer box 1-heffing verschuldigd.

Als we dan gaan kijken naar de échte belastingdruk, krijgen we een heel andere tabel. In onderstaande tabel staat de marginale belastingdruk over uw bedrijfsresultaat (voor fiscale aftrekposten) vermeld. Dat is het percentage dat u over uw laatste euro winst betaalt.

Van	Tot	Marginaal
0	900	-
900	14.678	**4,529%**
14.678	29.190	**5,981%**
29.190	36.307	**33,920%**
36.307	39.247	**39,723%**
39.247	47.834	**40,095%**
47.834	45.856	**41,314%**
45.856	78.426	**49,476%**
78.426	90.735	**61,336%**
90.735	95.456	**55,567%**
95.456	138.909	**51,164%**
138.909	-	**44,653%**

Deze tabel kunt u als volgt lezen. Stel uw bedrijfsresultaat bedraagt € 50.000, dan bent u over € 1.000 extra winst effectief een heffing verschuldigd van 49,476%.

Startersaftrek

De startersaftrek, als onderdeel van de zelfstandigenaftrek is een aftrekpost voor startende ondernemers ter stimulering van het ondernemerschap in Nederland. De aftrek bedraagt € 2.123 per jaar en kan maximaal drie jaar worden gebruikt.

De startersaftrek wordt in 2027 teruggebracht naar € 10 (omdat hij wetgeving technisch in 2027 in een keer afgeschaft kan worden) en wordt in 2028 geheel afgeschaft.

Uitgaande van een aftrektarief van 38,16%, betekent dit dat starters een fiscale subsidie van drie jaren à € 810, ofwel totaal € 2.430, wordt ontnomen.

Startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid

Deze aftrek kan men claimen iemand een onderneming start vanuit een arbeidsongeschiktheidsuitkering en voldoet aan een verlaagd urencriterium van 800 uur per kalenderjaar. Hij mag dan wel in één of meer van de voorgaande vijf kalenderjaren geen ondernemer zijn geweest.

Deze aftrek gaat om forse bedragen, namelijk een aftrek in het 1e, 2e en 3e jaar van respectievelijk € 12.000, € 8.000 en € 4.000.

De doelstelling van deze aftrekpost was om arbeidsongeschikten, die moeilijk als werknemer aan de slag konden komen, financieel te helpen met opstarten van hun eigen onderneming.

Deze aftrek wordt in 2029 ineens afgeschaft. Weer uitgaande van een aftrektarief van 38,16%, betekent dit dat arbeidsongeschikte starters een fiscale subsidie van totaal € 9.158 derven.

Willekeurige afschrijving startende ondernemers (WASO)

De WOSO biedt starters de mogelijkheid om bedrijfsmiddelen waarin hij investeert, versneld af te schrijven. Door die WASO betaalt een starter door naar voren gehaalde afschrijvingskosten de eerste jaren wat minder inkomstenbelasting, maar in latere jaren weer wat meer.

De WASO wordt in 2028 afgeschaft.

Meewerkaftrek

De meewerkaftrek is een aftrekpost die een IB-ondernemer met een eenmanszaak krijgt als diens fiscaal partner in de eenmanszaak meewerkt zonder dat die daar een beloning voor krijgt. Hij geldt niet voor bijvoorbeeld een man/vrouw-firma. Ook niet als de partner op de loonlijst van de ondernemer staat of een meewerkbeloning ontvangt.
Hij wordt vooral toegepast, als de partner van de ondernemer al eigen inkomsten in box 1 heeft.

De aftrek is een percentage van de winst, waarbij het percentage afhankelijk is van het aantal uren dat de partner in de eenmanszaak meewerkt.

Meegewerkte uren	Aftrek
0 – 525	0,00%
525 – 875	1,25%
875 – 1.225	2,00%
1.225 – 1.750	3,00%
1.750 of meer	4.00%

Het kabinet schaft de meewerkaftrek gefaseerd af. Met ingang van 2027 worden de aftrekpercentages met 75% verlaagd en met ingang van 2030 wordt de meewerkaftrek helemaal afgeschaft. Het argument is dat de ondernemer en diens partner ook gewoon een arbeidsovereenkomst kunnen aangaan. Dat is overigens een curieus argument, omdat dit al sinds 1992 kan…

Stakingsaftrek

De stakingsaftrek is een aftrekpost van maximaal € 3.630 die een ondernemer krijgt als hij zijn onderneming helemaal staakt. Daarmee kan (een deel van) de stakingswinst – door bijvoorbeeld stille reserves, opheffing van de fiscale oudedagsreserve of desinvesteringsbijtelling – buiten de belastingheffing blijven.

Het kabinet schaft ook de stakingsaftrek gefaseerd af. De aftrekpost wordt met ingang van 1 januari 2027 met 75% versoberd en met ingang van 2030 geheel afgeschaft.

In een tabel:

Jaar	Aftrek
2025 t/m 2026	3.630
2027 t/m 2029	908
v.a. 2030	0

Dat betekent dat in 2026 nog volledig van de stakingsaftrek gebruik kan worden gemaakt. Daardoor kan het soms aantrekkelijker zijn om in 2026 te staken in plaats van 2027.

Bosbouwvrijstelling

De bosbouwvrijstelling in IB-winst en vennootschapsbelasting wordt in zijn geheel ineens in 2029 afgeschaft.

Daarbij is niet voorzien in overgangsrecht: daardoor zouden ook waardestijgingen van bos vóór 2029 bij latere vervreemding in heffing worden betrokken.

Als u als ondernemer eigenaar bent van een perceel bos dat tot uw ondernemingsvermogen behoort, is actie nodig. U kunt de stille reserves dan nog voor 2029 onbelast te realiseren.

Energie-investeringsaftrek (EIA)

Het aftrekpercentage energie-investeringsaftrek (EIA) wordt met ingang van 2027 verhoogd van 40% naar 45,5%.

We plaatsen daar wel een kanttekening bij. Pas op met het uitstel van investeren tot 2027 vanwege de verhoging van het percentage. Bepaalde EIA-investeringen kunnen nog wel in de Energielijst 2026 staan, maar niet meer in de Energielijs 2027, die weer rond Kerst zal verschijnen. Als u die investeringen wilt plegen, dan kunt u dat beter nog dit jaar doen dan volgend jaar.

Het kabinet kondigde overigens eerder een samensmelting aan van de EIA, de milieu-investeringsaftrek (MIA) en vervroegde afschrijvingen milieu-investeringen (VAMIL), maar daar lezen we in het Belastingpakket 2027 niets over terug.

Afschaffen gerichte vrijstelling branche-eigen producten

De gerichte vrijstelling voor branche-eigen producten in de werkkostenregeling (WKR) wordt in 2027 afgeschaft.

Dit betreft de belastingvrije korting die werkgevers hun medewerkers kunnen geven van maximaal € 500 per jaar aan eigen producten, met maximale korting van 20%. Denk hierbij aan personeelskorting op boodschappen, kleding, elektronica, gezinsabonnementen, vliegtickets, hypotheekadvies of verzekeringspremies.

Pseudo-heffing voor personenauto’s

Verder is er een belangrijke wetswijziging aangekondigd voor werkgevers die aan hun werknemers een auto van de zaak ter beschikking stellen. Dit is een nieuwe maatregel, die ingaat op 1 januari 2027. Deze maatregel geldt niet alleen bij bv’s, maar is ook van toepassing op ondernemers in de IB-sfeer met werknemers. IB-ondernemers zonder personeel, hebben niets met deze maatregel te maken.

De regeling komt in het kort hierop neer. De werkgever moet zelf een extra bedrag aan loonheffing afdragen in de vorm van een eindheffing, ter grootte van 12% van de catalogus-waarde van die auto. Alleen als de auto ouder is dan 30 jaar, wordt de 12% belasting berekend over de waarde in het economische verkeer in plaats van de cataloguswaarde. Stel u heeft een personeelslid met een auto van de zaak met een waarde van € 50.000. Dan kost u dat per jaar 12% x € 50.000 = € 6.000 eindheffing. Let wel, dat is een belasting die u zelf moet betalen, u mag hem niet doorbelasten aan uw werknemer.

De eindheffing wordt per kalendermaand berekend, maar u als werkgever hoeft die pas in de tweede maand na afloop van het betreffende kalenderjaar te betalen. Voor het eerst speelt dit over 2027, zodat de afdracht voor het eerst moet plaatsvinden in februari 2028,

Wanneer geldt die pseudo-heffing:

1. als een werkgever een personenauto aan een werknemer ter beschikking stelt, die de werknemer óók privé mag gebruiken. Onder privégebruik valt tevens het woon-

werkverkeer. Als een werknemer de auto niet privé gebruikt, ook niet voor woon-werkverkeer, geldt de pseudo-heffing niet;
2. hij geldt alleen voor auto's met CO2-uitstoot. Hij geldt niet voor een volledig emissievrije auto. Maar dus weer wel voor hybride auto's;
3. hij geldt voor alle soorten auto's die niet volledig emissievrij zijn, dus ook als het gaat om bijvoorbeeld kampeerauto's, personenbusjes voor zorgvervoer (met maximaal 9 zitplaatsen) en zelfs voor lijkwagens. Hij geldt niet voor bijvoorbeeld bestelbusjes, motors en tractors.

Voor de goede orde, deze belasting staat helemaal los van de belasting die de werknemer al als bijtelling voor privégebruik betaalt. Het is een extra belasting voor de werkgever.

Gelukkig geldt er wel een overgangsregeling. Die komt hierop neer:
- de eindheffing geldt alleen voor auto's die vanaf en na 1 januari 2027 voor het eerst ter beschikking worden gesteld;
- als een werknemer al voor 1 januari 2027 een auto ter beschikking gesteld krijgt, hoeft de werkgever hierover nog geen eindheffing te betalen;
- maar dat laatste geldt maar tot 1 januari 2031. Als u uw werknemer op bijvoorbeeld 1 december 2026 een nieuwe benzine- of dieselauto met een leasecontract van 5 jaar ter beschikking stelt, geldt voor die auto toch een afdrachtverplichting vanaf 1 januari 2031.

Box 3

Al vanaf 2021 rommelt het op het gebied van box 3, de belastingheffing over sparen en beleggen. En eerlijkheid gebiedt ons te zeggen dat deze chaos de laatste maanden, ook na Prinsjesdag 2026, alleen maar groter is geworden.

De laatste ontwikkeling is dat er een nieuwe wet is afgekondigd, de Wet werkelijk rendement box 3. Die zou oorspronkelijk ingaan in 2028. De Tweede Kamer heeft het wetsvoorstel al aanvaard, maar de Eerste Kamer nog niet.

De Wet werkelijk rendement box 3 komt in het kort hierop neer:
1. u gaat belasting betalen over uw werkelijk rendement in box 3. Het stelsel van het forfaitaire rendement komt daarmee helemaal te vervallen;
2. u krijgt een heffingvrij inkomen van € 1.800 per persoon. Fiscaal partners samen dus € 3.600;
3. als u in een jaar verliezen maakt, bijvoorbeeld door een crash op de aandelenbeurs, dan mag u dat verlies compenseren met volgende jaren;
4. kosten worden aftrekbaar. Dat is vooral voor eigenaren van vastgoed in box 3 belangrijk: betaalde OZB, verzekeringspremies, onderhoudskosten, waterschapslasten, e.d. worden aftrekbaar;
5. ook rentelasten zijn aftrekbaar, ook voor consumptieve leningen;
6. niet alleen de reguliere inkomsten (rente, dividend, huur, e.d.) wordt belast, ook de vermogensaanwas van een vermogensbestanddeel. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen twee soorten vermogensbestanddelen:
   a. onroerende zaken en aandelen in starters: daar wordt de waardeaangroei belast bij realisatie, doorgaans bij verkoop van die zaken. Dat heet de systematiek van de vermogenswinstbelasting;

b. ander zaken (banktegoeden, effecten, crypto, vorderingen, e.d.): daar wordt de waardeaangroei belast in het jaar dat ze zich voordoen. Dat heet de systematiek van de vermogensaanwasbelasting.

Over het laatste is heel veel te doen. Een aantal politieke partijen wil per se dat de vermogenswinstbelasting ook geldt voor aandelen, crypto en dergelijke. Dus voor alle vermogensbestanddelen. Een aantal is daar geen voorstander van.
Het toepassen van de vermogenswinstbelasting voor alle vermogensbestanddelen kost de staat erg veel belastingopbrengst. Vooral wie daarvan de pijn moet dragen, verdeelt het kabinet en het parlement.

De laatste stand van zaken is dat het kabinet met concrete voorstellen komt om uit deze impasse te komen in de Voorjaarsnota 2027, die medio mei 2027 verschijnt. Tot die tijd heerst jammer genoeg onzekerheid, onrust en chaos in het land van box 3.

Andere maatregelen

Behalve bovenstaande maatregelen gaat nog een aantal fiscale zaken veranderen, die voor u als ondernemer belangrijk kunnen zijn.

Een korte (beslist niet limitatieve) opsomming daarvan luidt:
1. het maximaal onbelast te verstrekken reiskostenvergoeding is verhoogd met € 0,02 tot € 0,25 (met terugwerkende kracht tot 1 januari 2026);
2. afschaffen verlaagde btw luchtballonvaarten (2028);
3. afschaffen accijnskorting kleine brouwers (2028);
4. afschaffen laag btw-tarief sierteelt (2028).

Wat ligt er nog meer op de korrel

Het kabinet heeft al een schot voor de boeg gegeven ten aanzien van een aantal andere zaken die ze willen aanpakken. Een paar kunnen ook voor u belangrijk zijn.
1. Er is steeds meer sprake van om op termijn de hypotheekrente af te schaffen. Dat zal deze kabinetsperiode niet gebeuren, maar dat er op termijn minimaal aan gemorreld gaat worden, is zeer waarschijnlijk.
2. Er is een verplichte arbeidsongeschiktheidsverzekering (AOV) voor ondernemers aangekondigd. De contouren daarvan luiden als volgt:
   - hij gaat gelden voor alle IB-ondernemers en hun meewerkende partners, dus niet alleen voor zzp'ers;
   - ondernemers die al een passende AOV hebben, krijgen hier niet mee te maken;
   - de wachttijd bedraagt niet één jaar, zoals oorspronkelijk de bedoeling was, maar twee jaar;
   - de jaarpremie wordt waarschijnlijk 5,4% van de winst met een maximum van € 171 per maand (dat is € 2.052 per jaar);
   - de uitkering wordt 70% van de laatste winst, met een maximum van 143% van het wettelijk minimumloon, zodat uitkering maximaal 100% van het wettelijk minimumloon wordt.
3. De problematiek rondom zzp'ers blijft ook in beweging:

- op 1 januari 2027 treedt in werking wetgeving die bepaalt dat als een zzp'er een uurloon ontvangt van € 38 (norm 2026) of minder, hij geacht wordt een werknemer te zijn bij de opdrachtgever. De werkgever kan dan alsnog het tegendeel aantonen, dat de zzp'er écht zzp'er is en geen werknemer, maar daarvoor ligt de bewijslast wel bij de werkgever;
- waarschijnlijk op 1 januari 2028 treedt de Zelfstandigenwet in werking. Die wet is echter nog onder constructie.

Ten slotte

Deze notitie geeft de belangrijkste wijzigingen weer die op Prinsjesdag 2026 bekend zijn gemaakt. En dan speciaal voor u, als ondernemer in de inkomstenbelasting.

Maar het zijn algemene regels. Het spreekt voor zich dat wij als uw NOAB-adviseur dit graag met u willen bespreken. Dan kunnen we samen kijken wat dit nu precies in uw situatie voor gevolgen met zich meebrengt.

Disclaimer
Deze notitie is met de grootst mogelijke zorg samengesteld. Desondanks kunnen onjuistheden of onvolledigheden niet worden uitgesloten. NOAB aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten of voor gevolgen die voortvloeien uit het gebruik van de informatie in deze notitie.